LECTIO
QUINTA ET QUADRAGESIMA
XLV

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΑΠΤΕΡΩΝΕΙ ΤΟ ΗΘΙΚΟ ΤΩΝ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΩΝ

3ο ΓΕΛ Ηλιούπολης

30 ΓΕΝΙΚ ΛΗΣ/Γ ΤΑΞΗ

ΜΑΘΗΜΑ 45

Μια επιστολή στα Ελληνικά αναπτερώνει το ηθικό των πολιορκημένων

Caesar ex captivis cognoscit quae apud Ciceronem gerantur quantoque in periculo res sit. Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet ut ad Ciceronem epistulam deferat. Curat et providet ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur. Quam ob rem epistulam conscriptam Graecis litteris mittit. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat. In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore. Gallus, periculum veritus, constituit ut tragulam mitteret. Haec casu ad turrim adhaesit et tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Ciceronem defertur. Ille epistulam perlegit militesque adhortatur ut salutem sperent.

Ο Καίσαρας πληροφορείται από τους αιχμαλώτους τι συμβαίνει στο στρατόπεδο του Κικέρωνα και σε πόσο μεγάλο κίνδυνο βρίσκονται τα πράγματα. Τότε πείθει κάποιον από τους Γαλάτες ιππείς να μεταφέρει μία επιστολή στον Κικέρωνα. Φροντίζει και προνοεί να μη μαθευτούν τα σχέδιά μας από τους εχθρούς, αν η επιστολή πέσει στα χέρια τους. Γι' αυτόν το λόγο στέλνει επιστολή γραμμένη στα ελληνικά. Συμβουλεύει τον απεσταλμένο, αν δεν μπορέσει να πλησιάσει, να δέσει την επιστολή στον ιμάντα του ακοντίου και να το ρίξει μέσα στο στρατόπεδο. Στην επιστολή γράφει ότι θα έρθει γρήγορα με τις λεγεώνες (του). Ο Γαλάτης, επειδή φοβήθηκε τον κίνδυνο, αποφάσισε να ρίξει το ακόντιο. Αυτό καρφώθηκε τυχαία σε έναν πύργο και τρεις ημέρες αργότερα γίνεται αντιληπτό από κάποιον στρατιώτη και μεταφέρεται στον Κικέρωνα (το βλέπει κάποιος στρατιώτης και το πηγαίνει στον Κικέρωνα. Εκείνος διαβάζει την επιστολή μέχρι το τέλος και προτρέπει τους στρατιώτες να ελπίζουν στη σωτηρία τους.

3ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ/Π ΤΑΞΗ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α΄ κλίση	Β΄ κλίση
epistula -ae (θ.)	captivus- i (α.)
littera-ae (θ)	periculum-i (ου.)
tragula-ae (θ.)	Gallus-i (α.)
	castra-orum (ου.) (Το castrum-i =φρούριο/ετερόσημο)
	consilium-ii (i) (ου.) legatus-i (α.) amentum-i (ου.)
Γ΄ κλίση	**Δ΄κλίση**
Caesar, Caesaris (α.)	casus, casus (α.)
eques, equitis (α.)	
legio, legionis (θ.)	**Ε΄κλίση**
miles, militis (α.)	res, rei (θ.)
Cicero, Ciceronis (α.)	dies, diei (α.)
hostis, hostis (α.) (γεν. πληθ:hostium)	
turris, turris (θ.) (γεν. πληθ:turrium)	
salus, salutis (θ.)	

ΕΠΙΘΕΤΑ - ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ

Δευτερόκλιτα	Τριτόκλιτα
captivus-a-um Graecus-a-um tertius-a-um (τακτικό αριθμητικό)	(celer, celeris, celere (γεν. πληθ: celerum/ και celerium στη Γραμματική) celerior-ior-ius/celerrimus-a-um) (επίρρημα: celeriter/celerius/celerrime

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

quis, quis, quid (ερωτηματική ουσιαστική)	se (προσωπική γ΄προσώπου)
quantus-a-um (ερωτηματική)	hic, haec, hoc (δεικτική)
quidam, quaedam, quiddam (αόριστη ουσιαστική) noster, nostra, nostrum (κτητική) qui, quae, quod (αναφορική)	quidam, quaedam, quoddam (αόριστη επιθετική) ille, illa, illud (δεικτική)

ΡΗΜΑΤΑ

Α΄συζυγία	Β΄συζυγία
curo-avi-atum-are	persuadeo, persuasi, persuasum, persuadere
adligo-avi-atum-are	provideo, providi, provisum, providere
spero-avi-atum-are	moneo, monui, monitum, monere
adhortor, adhortatus sum, adhortari **αποθετικό** (σουπίνο:adhortatum, adhortatu)	vereor, veritus sum, vereri **αποθετικό** (σουπίνο: veritum, veritu)
Γ΄συζυγία	
cognosco, cognovi, cognitum, cognoscere / cognoscor,cognitus sum, cognosci(το παθητικό)	

gero, gessi, gestum, gerere/geror, gestus sum, geri (το παθητικό)
intercipio, intercepi, interceptum, intercipere (inter+capio: **ρήμα σε –io)** intercipior, interceptus sum, intercipi (το παθητικό) **(ρήμα σε –io)**
conscribo, conscripsi, conscriptum, conscribere/ conscribor,conscriptus sum, conscribi
mitto, misi, missum, mittere
abicio, abieci, abiectum, abicere (ab+iacio: **ρήμα σε –io)**
scribo, scripsi, scriptum, scribere
constituo, constitui, constitutum, constituere
adhaeresco, adhaesi, adhaesum, adhaerescere
conspicio, conspexi, conspectum, conspicere/ conspicior, conspectus sum, conspici (το παθητικό) (cum+specio: **ρήμα σε –io)**
perlego, perlegi, perlectum, perlegere
Ανώμαλα ρήματα
sum, fui, esse possum, potui, posse defero, detuli, delatum, deferre → β΄ενικό προστακτικής ενεστώτα → defer deferor, delatus sum, deferri adeo, adii (adivi), aditum, adire adsum, adfui/ affui, adesse

Η ερωτηματική ουσιαστική αντωνυμία: quis, quis, quid

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
nom.	**quis**	**quis**	**quid**
gen.	**cuius**	**cuius**	**cuius**
dat.	**cui**	**cui**	**cui**
accus.	**quem**	**quem**	**quid**
voc.			
abl.	**quo** (qui)	**quo** (qui)	**quo** (qui)

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
qui	**quae**	**quae**
quorum	**quarum**	**quorum**
quibus	**quibus**	**quibus**
quos	**quas**	**quae**
quibus	**quibus**	**quibus**

Το τριτόκλιτο ουσιαστικό turris

nom.	**turris**	**turres**
gen.	**turris**	**turrium**
dat.	**turri**	**turribus**
accus.	**turrim**	**turres/turris**
voc.	**turris**	**turres**
abl.	**turri**	**turribus**

3ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ: ΟΙ ΒΟΥΛΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ (θεωρία σχολικού βιβλίου)

ΟΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

➢ **Πρόταση: quae apud Ciceronem gerantur:**
Πλήρης χαρακτηρισμός της πρότασης: Δευτερεύουσα, ουσιαστική, πλάγια ερωτηματική πρόταση, μερικής αγνοίας.

- **Πώς εισάγεται και γιατί**: Εισάγεται με την ερωτηματική ουσιαστική αντωνυμία **quae**.
- **Ρήμα εξάρτησης και συντακτικός ρόλος**: Εξαρτάται από το γνωστικό ρήμα cognoscit και είναι αντικείμενο σ' αυτό.
- **Πώς εκφέρεται και γιατί:** Εκφέρεται με υποτακτική, επειδή θεωρείται ότι η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης.
- **Γιατί εκφέρεται με τη συγκεκριμένη έγκλιση:** Εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (gerantur), επειδή εξαρτάται από την οριστική του ενεστώτα cognoscit που είναι αρκτικός χρόνος, και σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων η υποτακτική ενεστώτα στην πλάγια ερωτηματική πρόταση εκφράζει το σύγχρονο στο παρόν.

➢ **Πρόταση: quantoque in periculo res sit.** Δευτερεύουσα, ουσιαστική, πλάγια ερωτηματική πρόταση, μερικής αγνοίας.(συνδέεται με την προηγούμενη παρατακτικά-συμπλεκτικά με το que)

➢ **Πρόταση: ut ad Ciceronem epistulam deferat.**
- **Πλήρης χαρακτηρισμός της πρότασης:** Δευτερεύουσα, ουσιαστική, βουλητική πρόταση.
- **Πώς εισάγεται και γιατί**: Εισάγεται με τον βουλητικό σύνδεσμο ut , επειδή είναι καταφατική.
- **Ρήμα εξάρτησης και συντακτικός ρόλος**: Εξαρτάται από το ρήμα persuadet και είναι άμεσο αντικείμενο σ' αυτό.
- **Πώς εκφέρεται και γιατί:** Εκφέρεται με υποτακτική, επειδή το περιεχόμενο της πρότασης είναι απλώς επιθυμητό.
- **Γιατί εκφέρεται με τη συγκεκριμένη έγκλιση:** Εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (**deferat**), επειδή εξαρτάται από την οριστική του ιστορικού ενεστώτα persuadet που εδώ είναι αρκτικός χρόνος. Έχουμε ιδιόμορφη ακολουθία των χρόνων, συγχρονισμό της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση Η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της (σελ.155).

➢ **Πρόταση: ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur.** Δευτερεύουσα, ουσιαστική, βουλητική πρόταση

➢ **Πρόταση: ut epistulam ad amentum tragulae adliget** Δευτερεύουσα, ουσιαστική, βουλητική πρόταση

➢ **Πρόταση: ut intra castra abiciat.** Δευτερεύουσα, ουσιαστική, βουλητική πρόταση (σύνδεση με την προηγούμενη με τον παρατακτικό συμπλεκτικό σύνδεσμο et)

➢ **Πρόταση:ut tragulam mitteret.** Δευτερεύουσα, ουσιαστική, βουλητική πρόταση. (Το constituit είναι ιστορικός χρόνος)

3ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ/Γ ΤΑΞΗ

- **Πρόταση:ut salutem sperent.** Δευτερεύουσα, ουσιαστική, βουλητική πρόταση.

- **Πρόταση: si adire non possit**

Δευτερεύουσα, υποθετική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο si non, επειδή είναι αποφατική. Εκφέρεται με υποτακτική, επειδή ο υποθετικός λόγος που σχηματίζεται είναι εξαρτημένος (υποτακτική πλαγίου λόγου)· η υποτακτική ενεστώτα (possit) δικαιολογείται, αφού ο υποθετικός λόγος εξαρτάται από την οριστική του ιστορικού ενεστώτα monet, που εδώ είναι αρκτικός χρόνος (σύγχρονο)**.** Σχηματίζεται εξαρτημένος από το monet, σύνθετος (δύο αποδόσεις), υποθετικός λόγος, α΄είδους, της ανοικτής υπόθεσης στο μέλλον (προσδοκώμενο). Η πρώτη απόδοση βρίσκεται στη δευτερεύουσα βουλητική πρόταση **ut epistulam ad amentum tragulae adliget** και η δεύτερη στην επίσης βουλητική πρόταση **ut intra castra abiciat.**

Ο εξαρτημένος υποθετικός λόγος έχει τη μορφή:
Υπόθεση: si adire non possit (si +υποτακτική ενεστώτα)

Απόδοση1: ut epistulam ad amentum tragulae adliget
Απόδοση 2: ut intra castra abiciat.

Ο ανεξάρτητος υποθετικός λόγος θα έχει τη μορφή:
Υπόθεση: si adire non poteris (si + οριστική απλού μέλλοντα)

Απόδοση 1: Epistulam ad amentum tragulae adliga!
(Η βουλητική πρόταση στον ευθύ λόγο θα μετατραπεί σε κύρια πρόταση επιθυμίας με προστακτική (εδώ)→ μελλοντική έκφραση)
Απόδοση 2: Intra castra abice!
(Η βουλητική πρόταση στον ευθύ λόγο θα μετατραπεί σε κύρια πρόταση επιθυμίας με προστακτική (εδώ)→ μελλοντική έκφραση)

Παρατήρηση: Σε ένα εξαρτημένο υποθετικό λόγο α΄είδους (ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον-προσδοκώμενο) η υποτακτική ενεστώτα και παρατατικού στην υπόθεση (σύγχρονο) αντιπροσωπεύει στην υπόθεση του ανεξάρτητου υποθετικού λόγου την οριστική του απλού μέλλοντα, ενώ η υποτακτική του παρακειμένου και υπερσυντελίκου (προτερόχρονο) αντιπροσωπεύει στην υπόθεση του ανεξάρτητου υποθετικού λόγου την οριστική του συντελεσμένου μέλλοντα.

3ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ/ΠΓΑΞΗ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1) α) Να μεταφέρετε τα τριτόκλιτα προσηγορικά ουσιαστικά του κειμένου στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού.
β) Να κλίνετε τις δύο αόριστες αντωνυμίες του κειμένου. Τι διαφορά έχουν;
γ)Να γράψετε τον τύπο που ζητείται.

equitibus Gallis: αφαιρετική ενικού και γενική πληθυντικού .....
nostra consilia ίδια πτώση στον άλλο αριθμό .....
Ciceronem αφαιρετική ενικού .....
die: γενική ενικού και πληθυντικού .....
turrim: γενική, αιτιατική και αφαιρετική ενικού και πληθυντικού .....
celeriter: τα παραθετικά του επιρρήματος/την αιτιατική πληθυντικού του ουδετέρου στους τρεις βαθμούς .....
quae: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό στο ίδιο γένος .....
quanto: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό στο ίδιο γένος .....
cuidam: αιτιατική ενικού και στα τρία γένη .....
quodam milite: γενική πληθυντικού .....
quam (rem):ίδια πτώση του ουδετέρου .....
se: ίδια πτώση στον ίδιο αριθμό για το β΄πρόσωπο της αντωνυμίας .....
haec: αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος .....
intercepta: ίδια πτώση στο ίδιο γένος της μετοχής του ενεργητικού ενεστώτα .....
conscriptam: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό και στα τρία γένη .....
veritus: τη γενική ενικού στο ίδιο γένος της μετοχής του ενεστώτα από την ενεργητική φωνή .....
adire: ονομαστική και γενική ενικού και πληθυντικού της μετοχής ενεστώτα του ουδέτερου γένους. .....

2) α) Να δηλώσετε τη συζυγία των παρακάτω ρημάτων, να τα τοποθετήσετε στους πίνακες και να συμπληρώσετε τον αντίστοιχο τύπο στους άλλους χρόνους της ίδιας φωνής (Να ληφθεί υπ' όψιν το υποκείμενο): **gerantur, cognoscit, cognoscantur, abiciat, adire, conspicitur, defertur, adhortatur.**

praes.				
imperf.				
fut.				
perf.				
plusq.				
fut.ex.				

praes.				

3ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ/Γ ΤΑΞΗ

imperf.				
fut.				
perf.				
plusq.				
fut.ex.				

β) **adliget, persuadet, constituit, cognoscantur, abiciat, adire, deferat:** Να γράψετε το β΄ και γ΄ενικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα και παρατατικού στη φωνή που βρίσκονται τα ρήματα και να κλίνετε την προστακτική ενεστώτα και μέλλοντα σε ενεργητική και μέση φωνή.

γ) **Αποθετικά ρήματα: adhortor, vereor:** Να γράψετε τα απαρέμφατα και τις μετοχές όλων των χρόνων για το πρώτο ρήμα (Να ληφθεί υπόψιν το υποκείμενο) και το β΄πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής όλων των χρόνων για το δεύτερο ρήμα.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
ΒΟΥΛΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΧΡΟΝΩΝ

3) Να αντικαταστήσετε τις βουλητικές προτάσεις του κειμένου με τελικό απαρέμφατο.

- ➢ Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet **ut ad Ciceronem epistulam deferat**
- ✓ Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet **ad Ciceronem epistulam deferre**
- ➢ Gallus, periculum veritus, constituit **ut tragulam mitteret.**
- ✓ Gallus, periculum veritus, constituit **tragulam mittere.**
- ➢ Ille epistulam perlegit militesque adhortatur **ut salutem sperent.**
- ✓ Ille epistulam perlegit militesque adhortatur **salutem sperare.**

4) Να μεταφέρετε τα ρήματα των κύριων προτάσεων στο αντίστοιχο πρόσωπο της οριστικής του υπερσυντελίκου και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές.

Caesar ex captivis cognoscit quae apud Ciceronem gerantur.

✓ **Caesar ex captivis cognoverat quae apud Ciceronem gererentur.**

Tu cuidam ex equitibus Gallis persuadet ut **ad Ciceronem epistulam deferat.**

✓ Tum cuidam ex equitibus Gallis **persuaserat** ut **ad Ciceronem epistulam deferret.**

Curat et providet **ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur.**

✓ **Curaverat et providerat ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscerentur.**

ΜΕΤΟΧΕΣ: ΤΡΟΠΗ ΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΠΡΟΤΑΣΗ

5) Να αναλύσετε τις μετοχές σε δευτερεύουσες προτάσεις.

✓ **intercepta epistula: Si epistula intercepta sit** (υποθετική πρόταση με υποτακτική, επειδή βρίσκεται σε πλάγιο λόγο → υποτακτική πλαγίου λόγου. Η υποτακτική παρακειμένου δικαιολογείται, αφού εξαρτάται από τους ιστορικούς ενεστώτες curat /providet, που εδώ λειτουργούν ως αρκτικοί χρόνοι, και εκφράζει το προτερόχρονο.
Η μετοχή intercepta epistula είναι υποθετική και ως εκ τούτου υπάρχει λανθάνων υποθετικός λόγος. Ο υποθετικός λόγος που σχηματίζεται με υπόθεση την πρόταση **Si epistula intercepta sit**

3ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ Γ΄ ΤΑΞΗ

είναι επιπλέον εξαρτημένος από τους ιστορικούς ενεστώτες curat /providet. Η απόδοση του βρίσκεται μέσα στη δευτερεύουσα βουλητική πρόταση. Σχηματίζεται υποθετικός λόγος, α΄είδους, της ανοικτής υπόθεσης στο μέλλον (προσδοκώμενο).

Ο εξαρτημένος υποθετικός λόγος έχει τη μορφή:

Υπόθεση: Si epistula intercepta sit (si +υποτακτική παρακειμένου)

Απόδοση: η βουλητική πρόταση**: ne nostra consilia ab hostibus cognoscantur.**

Ο ανεξάρτητος υποθετικός λόγος θα έχει τη μορφή:

Υπόθεση: Si epistula intercepta erit (si + οριστική συντελεσμένου μέλλοντα)

Απόδοση : Ne nostra consilia ab hostibus cognoscantur (ή cognita sint). (Η βουλητική πρόταση στον ευθύ λόγο μετατράπηκε εδώ σε κύρια πρόταση επιθυμίας με απαγορευτική υποτακτική)

- ✓ **conscriptam: quae conscripta est**

- ✓ **veritus periculum: quod is periculum veritus est/ quod is periculum veritus esset/cum is periculum veritus esset**

ΤΡΟΠΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΕ ΜΕΤΟΧΗ

6) Να μετατρέψετε σε χρονικές μετοχές τις προτάσεις με τα μαύρα γράμματα.

Haec **tertio post die a quodam milite conspicitur** et ad Ciceronem defertur.

✓ Haec tertio post die a quodam milite **conspecta** ad Ciceronem defertur.

Ille **epistulam perlegit** militesque adhortatur ut salutem sperent.

✓ Ille **epistula perlecta** milites adhortatur ut salutem sperent.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ/ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

7) α) Να μετατρέψετε την ενεργητική σε παθητική σύνταξη.Προσοχή στο ποιητικό αίτιο!

Quam ob rem epistulam conscriptam Graecis litteris mittit.

✓ **Quam ob rem epistula conscripta Graecis litteris a Caesare mittitur.**

β) Να μετατρέψετε την παθητική σε ενεργητική σύνταξη

Haec tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Ciceronem **defertur.**

✓ **Tertio post die quidam miles hanc conspicit et ad Ciceronem defert.**

ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur.

✓ **ne hostes, intercepta epistula, nostra consilia cognoscant.**

3ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ/ΠΤΑΞΗ

ΥΠΟΘΕΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ

8) **si adire non possit:** Να αιτιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο του ρήματος της υποθετικής πρότασης, να μεταφέρετε τον εξαρτημένο υποθετικό λόγο στον ευθύ και να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΥΘΥ ΛΟΓΟ ΣΤΟΝ ΠΛΑΓΙΟ ΛΟΓΟ

9) Να μεταφέρετε τις παρακάτω κύριες προτάσεις κρίσεως με οριστική στον πλάγιο λόγο.
Παρατήρηση: Στα παρακάτω παραδείγματα οι κύριες προτάσεις κρίσεως με οριστική θα μετατραπούν στον πλάγιο λόγο σε ειδικά απαρέμφατα. Προσοχή στο υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου και στις αλλαγές στις αντωνυμίες.

- Haec casu ad turrim adhaesit.
- ✓ **Scriptor tradidit illam casu ad turrim adhaesisse.**

- Haec tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Ciceronem defertur.
- ✓ **Scriptor tradidit illam tertio post die a quodam milite conspici et ad Ciceronem deferri.**

- Gallus, periculum veritus, constituit ut tragulam mitteret.
- ✓ **Scriptor tradidit Gallum, periculum veritum, constituisse ut tragulam mitteret.**

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΛΑΓΙΟ ΛΟΓΟ ΣΤΟΝ ΕΥΘΥ ΛΟΓΟ

10) α) Να μεταφέρετε στον ευθύ λόγο την απαρεμφατική φράση με την έντονη γραφή.
Παρατήρηση: Το ειδικό απαρέμφατο θα μετατραπεί στον ευθύ λόγο σε κύρια πρόταση κρίσεως με οριστική). Προσοχή στο χρόνο του απαρεμφάτου και στις αλλαγές στις αντωνυμίες

In litteris scribit **se cum legionibus celeriter adfore.**

- ✓ **Caesar in litteris scribit: "Ego cum legionibus celeriter adero."**

β) Να μεταφέρετε τις πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις στον ευθύ λόγο.
quae apud Ciceronem gerantur quantoque in periculo res sit

- ✓ **Quae apud Ciceronem geruntur quantoque in periculo res est?**

γ) Να μεταφέρετε τις παρακάτω βουλητικές προτάσεις στον ευθύ λόγο.
Παρατήρηση: Οι βουλητικές προτάσεις στον ευθύ λόγο θα μετατραπούν σε κύριες προτάσεις επιθυμίας με προστακτική, ή υποτακτική (προτρεπτική, απαγορευτική) ανάλογα με το ποια έγκλιση ταιριάζει.

- Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet ut **ad Ciceronem epistulam deferat.**
  - ✓ **Ad Ciceronem epistulam defer!**

- Curat et providet **ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur.**

3ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ/Π ΤΑΞΗ

……

- Legatum monet **ut epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat.**

……

- Legatum monet **ut,** si adire non possit, **epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat.**

……

- Gallus, periculum veritus, constituit **ut tragulam mitteret.**
  - ✓ **Tragulam mittam!**

- Ille epistulam perlegit militesque adhortatur **ut salutem sperent.**

……

ΒΟΥΛΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- ✓ **ut** simul **imponeretur.** (23)
- ✓ **ut** corvum **doceret** parem salutationem**.** (29)
- ✓ **ut** omnes pugna **abstinerent.** (31)
- ✓ **ut** sibi paulisper loco **cederet**. (38)
- ✓ **ut** ad Ciceronem epistulam **deferat.** (45)
- ✓ **ne,** intercepta epistula, nostra consilia ab hostinus **cognoscantur.** (45)
- ✓ **ut** epistulam ad amentum tragulae **adliget et (ut)** intra castra **abiciat.** (45)
- ✓ **ut** tragulam **mitteret.** (45)
- ✓ **ut** salutem **sperent.** (45)
- ✓ **ut** eam postero die repente in eum locum **emitteret** (48)

3ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ/ΓΤΑΞΗ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

2) β) Caesar ex captivis **cognoverat quae apud Ciceronem gererentur**
Tum cuidam ex equitibus Gallis **persuaserat** ut **ad Ciceronem epistulam deferret.**
Curaverat et providerat ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscerentur.

3) **intercepta epistula: Si epistula intercepta sit** (για τον υποθετικό λόγο που σχηματίζεται βλέπε στις συντακτικές ασκήσεις)
- ✓ **conscriptam: quae conscripta est**

veritus periculum: quod is veritus est/cum is veritus esset

4) Haec tertio post die a quodam milite **conspecta** ad Ciceronem defertur.
Ille **epistula perlecta** milites adhortatur ut salutem sperent.

5) α) **Quam ob rem epistula conscripta Graecis litteris a Caesare mittitur.**
β) **Tertio post die quidam miles hanc conspicit et ad Ciceronem defert.**
ne hostes, intercepta epistula, nostra consilia cognoscant.

7) **Scriptor tradidit illam casu ad turrim adhaesisse.**
Scriptor tradidit illam tertio post die a quodam milite conspici et ad Ciceronem deferri.
Scriptor tradidit Gallum, periculum veritum, constituisse ut tragulam mitteret.

8) α) Caesar scribit: **"Ego cum legionibus celeriter adero"**
β) **Quae apud Ciceronem geruntur?**
In quanto periculo res est?
(και σε μία πρόταση**: Quae apud Ciceronem geruntur quantoque in periculo res est?)**
γ) "**Ad Ciceronem epistulam defer!"**
"**Ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur!"**
"**Epistulam ad amentum tragulae adliga et intra castra abice!**"
"**Epistulam, si adire non poteris, ad amentum tragulae adliga et intra castra abice!".**
Gallus constituit:" **Tragulam mittam!"**
"**Milites, salutem sperate!"**

3ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ/ΓΤΑΞΗ